

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığından:

SAHİL SAĞLIK DENETLEME MERKEZLERİ YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; uluslararası giriş ve çıkışa açık deniz kapılarından ülkeye girebilecek ve ülkeden çıkabilecek bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri doğrultusunda her türlü sağlık tedbirini almakla görevli ve yetkili olan Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerinin yapacağı işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Genel Müdürlüğün sahillerdeki bağlı hizmet birimleri olan Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerinin görev ve yetkileri ile bunların yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 47 ncimaddesine, 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesine ve 4/5/1975 tarihli ve 1887 sayılı Kanunla onaylanan Uluslararası Cenazelerin Nakil Anlaşması hükümleri ile 10/3/1954 tarihli ve 6368 sayılı Kanunla onaylanan Uluslararası Sağlık Tüzüğü hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Sağlık Bakanını,

b) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) Bölge Koordinatör Tabipliği: Hizmetlerin hızlı, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesi ve denetimi için Genel Müdürlük tarafından Türkiye'nin coğrafi durumu ve hizmetin gerekliliği dikkate alınarak belli bir bölgede kurulmuş olan, bu bölgedeki sağlık denetleme merkezlerinin bağlı olduğu birimlerden her birini,

ç) Bulaşık kişi: Halk sağlığı riski oluşturabilecek bir bulaşıcı hastalığa yakalanmış olan ya da böyle bir hastalığın kuluçka dönemi içinde olduğu sonradan anlaşılan kişiyi,

d) Deniz Sağlık Bildirimi Belgesi: Yabancı limanlardan gelen geminin Türk kıyı ve limanlarıyla ihtilatından önce sağlık koşullarına ilişkin bilgilerini içeren, geminin kaptanı ve varsa tabibi tarafından

doldurulup imzalanarak yetkili makamlara teslim edilen ve Tüzükte belirtilen bildirim,

e) Deratizasyon "fareden arındırma": Giriş noktasındaki yolcu eşyası, yük, konteynerler, taşıtlar, tesisler ve posta paketlerinde mevcut, insan hastalığına yol açan kemirgen vektörlerin kontrol edilmesi veya öldürülmesi için alınan sağlık önlemlerine dair işlemleri,

f) Etkilenmiş: Halk sağlığı riski oluşturabilecek şekilde enfekte olmuş ya da kontamine olmuş veya enfeksiyona da kontaminasyon kaynağı taşıyan kişiler, eşya, yük, konteynerler, taşıtlar, posta paketleri veya insan cesedini,

g) Etkilenmiş bölge: Dünya Sağlık Örgütü tarafından, Tüzük kapsamında, sağlık önlemlerinin alınmasının özellikle tavsiye edildiği coğrafi bölgeyi,

ğ) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun, denizde kürekten başka aletle yola çıkabilen her aracı,

ğ) Gemiadamı: Geminin kaptanını, zabitlerini, yardımcı zabitlerini, stajyerlerini, tayfalarını ve yardımcı hizmet personelini,

h) Genel Müdür: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürünü,

i) Genel Müdürlük: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünü,

ı) Halk sağlığı riski: Uluslararası düzeyde yayılabilecek veya ciddi ve doğrudan bir tehlike gösterebilecek olay başta olmak üzere, insan nüfusunun sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek bir olay ihtimalini,

j) İhtilat: Bir geminin limanda herhangi bir madde veya insan indirip bindirmesi suretiyle kara ile temas etmesini,

k) Kabotaj hakkı: Türk bayrağı taşıyan gemilerle Türk kıyılarının bir noktasından diğer noktasına yük ve yolcu alıp nakletmeyi, kıyılarda, limanlar içinde veya arasında römorkaj, pilotaj ve bütün liman hizmetlerini yerine getirmeyi ve Türkiye'de deniz yolu ile ticaret hakkını,

l) Karantina: Bir enfeksiyon ya da kontaminasyonun olası yayılmasını önlemek amacıyla, hasta olmayan şüpheli kişilerin veya şüpheli yolcu eşyası, konteynerler, taşıtlar veya malların faaliyetlerinin kısıtlanması veya diğerlerinden ayrılmasını,

m) Kontaminasyon: Bir insan ya da hayvan bedeninin yüzeyinde, tüketilmek üzere hazırlanmış bir ürünün içinde ya da üzerinde veya taşıtlar da dahil olmak üzere cansız diğer maddeler üzerinde halk sağlığı riski oluşturabilecek enfeksiyöz ya da toksik bir etkenin ya da maddenin varlığı,

n) Liman: Uluslararası sefer halindeki gemilerin varış ve kalkış yaptıkları bir deniz limanı veya iç sular ile karasularındaki bir limanı,

o) Merkez: Sahil Sağlık Denetleme Merkezini,

ö) Mülki idare amirliği: Sahil Sağlık Denetleme Merkezinin bulunduğu limanın mülki idare amirliğini,

p) Patenta: Geminin mevcut mürettebatının, taşıdığı yolcuların ve hareket limanının sağlık durumlarını gösteren, gemide bulaşıcı ve salgın hastalık olmadığını bildiren, geminin uğradığı limanlarda uygulanan sağlık tedbirleriyle ilgili bilgileri kapsayan ve limandan ayrılmasında sağlık yönünden sakınca olmadığını gösteren belgeyi,

r) Sağlık Kontrol Kartı: Türk limanlarından yabancı limanlara giden ya da yabancı limandan gelecek

Türk limanları arasında seyreden her gemiye merkezin yetkili memurları tarafından liman ve çevresinin sağlık durumunun kontrol edilip denetlendiğini; geminin mürettebat, yolcu ve yük bakımından limanda kaldığı süre içerisinde sağlık durumlarının iyi ve geminin sağlık yönünden sefere uygun olduğunu belirtmek amacıyla düzenlenen patentayı,

s) Sahil Sağlık Denetleme Merkezi: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün limandaki sağlık birimidir. Bu Yönetmelikte merkez diye anılacaktır.

ş) Serbest pratika: Genel olarak, gemideki sağlık durumunun incelenmesi suretiyle, geminin Türk kıyı ve limanlarıyla ihtilatında sıhhi bir sakınca olmadığını tespit edip belgelemeyi,

t) Şüpheli: Halk sağlığı riskine maruz kaldığı ve hastalığın yayılmasına muhtemel bir kaynak oluşturduğu düşünülen kişiler, yolcu eşyası, yük, konteyner, taşıtlar, mallar veya posta paketleri anlamındadır,

u) Tecrit: Hasta ya da kontamine olmuş kişilerin veya etkilenmiş yolcu eşyasının, yükünün, konteynerlerin, taşıtların ya da posta paketlerinin enfeksiyonun veya kontaminasyonun yayılmasını önleyecek şekilde diğerlerinden ayrılmasını,

ü) Transit gemi: Yabancı bir ülkeden gelip Türk Boğazlarını kullanarak hiçbir Türk limanı ile ihtilat etmeden yabancı bir ülkeye giden gemi,

v) Transit pratika: Türk boğazlarından transit geçecek gemilere transit geçiş için verilen izni,

y) Türk Boğazları: İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizinden gemilerin geçiş alanı ile bu alanı çevreleyen kıyı şeridini,

z) Tüzük: Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanan Uluslararası Sağlık Tüzüğü'nü,

aa) Uluslararası Aşı Belgesi: Tüzüğe göre bağışıklamanın kaydedildiği uluslararası geçerliliği olan belgeyi,

bb) Uluslararası Önemi Haiz Halk Sağlığı Acil Durumu: Bir hastalığın, uluslararası yayılma yoluyla diğer devletler için halk sağlığı riski oluşturduğu, eşgüdüm içinde uluslararası yanıtta bulunulmasını potansiyel olarak gerekli kıldığı tespit edilen olağandışı olayı,

cc) Yıllık Gemi Sağlık Belgesi: Türk limanları arasında seyreden, kabotaj hakkına sahip ikiyüzelli net tondan büyük gemilere, yapılacak sağlık denetimi sonrasında bir yılına verilen patentayı,

çç) Yıllık Gemi Sağlık Cüzdanı: Türk limanları arasında çalışan ve kabotaj hakkına sahip ikiyüzelli net tona kadar olan gemilere yapılacak sağlık denetimi sonrasında bir yılına verilen patentayı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar

Sağlık denetimlerinin önceliği

MADDE 5 – (1) Limanlarda sağlık denetleme hizmetleri diğer işlemlere göre öncelikli olarak yerine getirilir. Merkezlerde, gerekli sağlık kontrol ve muamelelerini yapmak üzere yeteri kadar sağlık personeli gündüz ve gerektiğinde gece göreve hazır halde bulundurulur.

Yetki ve sorumluluk

MADDE 6 – (1) Türk sahillerinde; Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, Uluslararası Sağlık Tüzüğü, ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik hükümlerinin öngördüğü tedbirleri almaya, aldırmaya ve gerekli denetimleri yapmaya merkezler yetkilidir.

(2) Türkiye limanlarında yapılacak sağlık denetimi ile halk sağlığına yönelik önlemlerin alınma şekli ve yetkilendirilmesi Genel Müdürlükçe belirlenir. Merkezlerin bu Yönetmelikte belirtilen iş ve işlemleri yürütmesi için gereken ve hizmetin durumuna elverişli olacak yerler, Genel Müdürlük talebi üzerine liman işletmecisi tarafından tahsis edilir.

(3) Merkezler işlerini bağımsız olarak yürütürler. Yazışmalarını doğrudan Bölge Koordinatör Tabiplikleri ve Genel Müdürlük ile yaparlar. Merkez bulunmayan limanlarda bu Yönetmelikte belirtilen iş ve işlemler Genel Müdürlükçe görevlendirilen merkez tarafından yapılır. Genel Müdürlük görevin gereği, işlem hacmi, personel durumu gibi nedenlerle merkezlerin işlemlerini birleştirerek yetkili merkez adına görev yapan mobilize merkezler oluşturabilir.

Bölge koordinatör tabiplerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Bölge koordinatör tabipliklerinin görev ve sorumlulukları şunlardır;

a) Sorumluluk bölgesindeki bağlı merkezlerde hizmetin daha iyi yürütülebilmesi için gerekli kontrol, denetim ve eğitim çalışmalarını yapmak, denetim faaliyet sonuçlarını her ay düzenli olarak bildirmek,

b) İletişimin daha etkin ve hızlı bir biçimde gerçekleşmesi için Genel Müdürlük ile birimleri arasında yapılacak yazışmaları takip etmek ve gerektiğinde iletmek,

c) Bölge koordinatör tabiplikleri personeli ve bölgelerine bağlı bulunan merkez personelinin yıllık mazeret ve hastalık izinlerini usulüne uygun ve hizmeti aksatmayacak biçimde kullanmalarını sağlamak ve takibini yapmak,

ç) Birimlerde hizmetin verim ve kalitesini yükseltmek üzere gerekli planlamaları yapmak, tedbirleri almak ve Genel Müdürlük ile birlikte koordineli olarak uygulanmasını sağlamak,

d) Genel Müdürlük tarafından verilecek diğer benzeri görevleri yapmaktır.

Sağlık idare amiri

MADDE 8 – (1) Genel Müdürlük, merkezde görev yapan tabiplerden birisini, tabip yoksa diğer sağlık görevlilerinden birisini sağlık idare amiri olarak görevlendirir. Sağlık idare amiri bu Yönetmelikte belirtilen iş ve işlemlerin yerine getirilmesinden ve yaptırılmasından sorumludur.

Merkezlerin görev ve sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Merkezler, 9/5/2008 tarihli ve 26871 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemi Sağlık Resmi Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen ilgili hükümler ile birlikte aşağıdaki görev ve sorumlulukları yerine getirir:

a) Gemi kaptanından Deniz Sağlık Bildirimi Belgesini almak ve sağlık açısından uygun olanlara serbest pratikasını vermek,

b) Serbest pratikası verilen ve limana yanaşmış gemilerin sağlık belgelerini ve sağlık durumunu inceleyerek sağlık denetimini yapmak,

- c) Sağlık denetimi tamamlanmış gemilere patenta vermek,
- ç) Hareket limanı etkilenmiş ise gemiye, gemi personeline ve yolculara gereken sağlık önlemlerini uygulamak,
- d) Etkilenmiş olan transit gemilerin Türk Boğazlarından kara ile bağlantı kurmadan geçişini sağlamak,
- e) Etkilenmiş ve şüpheli gemiler hakkında gereken her türlü sağlık önlemlerini uygulamak; gerekli durumlarda gemiyi, gemi çalışanlarını ve yolcuları karantina altına almak,
- f) Gemiler limanda kaldığı süre içerisinde geminin bütün sağlık işlemleri ile ilgilenmek, gerektiğinde gemideki yolcu ve gemi görevlilerinin sağlık muayenesini yapmak ya da yaptırmak, ilgili mevzuat gereğince gemi sahibi, kaptanı, tabipleri ile sağlık memurlarının yerine getirmek zorunda oldukları sağlık işlemlerini denetlemek,
- g) Gerektiğinde yetkili kişiler veya kuruluşlarca gemilere deratizasyon işleminin yaptırılmasını sağlamak, işlemin yapıldığını denetlemek, limanları kemiricilerden ve vektörlerden uzak tutmak için gerekli tedbirleri aldırarak,
- ğ) Gemide, gemi çalışanlarının ve yolcuların sağlık emniyeti açısından gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığının kontrolünü yapmak, gemilerde bulunması zorunlu ilaç ve tıbbi malzemeleri denetlemek, tespit edilen eksiklikleri tamamlamak,
- h) Gemiler için gerekli sağlık iş ve işlemlerine dair belgeleri düzenlemek,
- ı) Bulaşıcı ve salgın hastalıklara sebep olabilecek, temizlenmesi mümkün veya faydalı olmayan her çeşit eşyanın gemilerden boşaltılmasını sağlamak ve deniz yolu ile ülkeye girmesini engelleyici tedbirler almak,
- i) Görev sahası içerisinde gemilerle temas eden ve liman dahilinde çalışan; kamu görevlilerine, özel sektörde çalışan personele ve ilgili diğer kişilere gerek görülmesi halinde sağlık kontrolü yapmak, koruyucu önlemlerin alınmasını sağlamak ve gerekli aşıları uygulamak,
- j) Ülkeye gemilerle toplu halde girecek göçmenlere, hacılara, bunları taşıyan ulaşım ve nakil araçları ile çalışanlarına ve yolculara gerekli sağlık önlemlerinin alınıp alınmadığını denetlemek, alınan önlemlerin eksik olması halinde tamamlattırılmasını sağlamak,
- k) Etkilenmiş bir bölgeden gelen veya kuşkulanan ulaşım ve nakil araçları çalışanları ve yolcularına gözetim uygulamak, hastalık taşıma ve yayma olasılığı olan durumlarda Genel Müdürlükçe ve Bakanlıkça belirlenen sağlık kuruluşunda tecrit ve tedavi edilmelerini, hastalığın yayılmasını engelleyici önlemlerin alınmasını sağlamak,
- l) Gerektiğinde görev sahasında her türlü ilkyardım, acil yardım ve diğer sağlık hizmetlerini yapmak,
- m) Seyahat sağlığı hizmetlerini vermek,
- n) Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre gemi adamlarının sağlık raporlarıyla ilgili işlemlerini yürütmek,
- o) Gemilere verilen içme ve kullanma suları ile gıda maddelerinin sağlığa uygun olup olmadığını denetlemek; görev sahası içerisindeki gıda maddelerini, şebeke suyunu, dışarıdan getirilen içme ve kullanma sularını denetlemek ve gerektiğinde analizlerini yaptırmak,

- ö) Ulusal ve uluslararası mevzuat uyarınca çevre sağlığı denetimleri yapmak,
- p) Uluslararası Cenazelerin Nakil Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan görevlerini yerine getirmek,
- r) Umumi Hıfzıssıhha Kanununda ve 6/11/1981 tarihli ve 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununda belirtilen görevleri yerine getirmeyen ve/veya yasaklayan fiil ve hareketleri yapan gemilere kanunda öngörülen cezai müeyyideyi uygulamak,
- s) Genel Müdürlük ve Bölge Koordinatör Tabibince verilen diğer görevleri yapmaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gemilerin Sağlık Denetimleri

Gemilere ilişkin sağlık işlemleri ve yürütülmesi

MADDE 10 – (1) Türk limanlarında sağlık işlemlerinin yürütülmesi Genel Müdürlük personeline aittir. Yabancı limanlardan Türk limanlarına gelen gemiler ile Türk Boğazlarında sağlık işlemine tabi tutulan gemiler merkezlerin sağlık görevlileri tarafından sağlık durumları denetlenir. Bu personel tarafından serbest pratika verilmedikçe gemilere başkasının girmesi ve çıkması yasaktır.

Bildirim

MADDE 11 – (1) Yabancı limanlardan ilk Türk limanına veya Türk Boğazlarına gelen bütün gemilerin geliş bilgileri; yetkilisi veya acentesi tarafından en az 24 saat önce, seyir süresi 24 saatten kısa seferler için en az 12 saat önce, Genel Müdürlükçe belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda merkezlere bildirilir. Bildirim üzerinden geliş limanının risk durumu değerlendirilir.

Pratika işlemi

MADDE 12 – (1) Yabancı bir limandan gelen her gemi ülkeye giriş yaptığı ilk Türk Limanına yanaşmadan önce pratika işlemine tabidir. Gemilere ilişkin pratika işlemi aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır.

a) Geminin deniz sağlık bildirimi alınıp, risk değerlendirilmesi yapılır. Riskli bir durum tespit edilmediği takdirde serbest pratika verilir. Serbest pratika verilmedikçe gemilerin kara ile ihtilati yasaktır.

b) Bütün gemiler; gemide bulaşıcı hastalık bulunması, bu hastalığa yakalanmış hasta veya bu hastalıktan ölmüş cenaze olması durumlarında, yolları üzerinde varacakları ilk limandaki merkeze bu durumu önceden bildirirler. Bu gibi hallerde merkez görevlileri, geminin sağlık durumunu incelemekle, gerekli sağlık tedbirlerini almakla ve pratika işlemlerini yapmakla yükümlüdürler. Riskli durum düzelmeden yetkili sağlık görevlileri dışında gemiye girilmesi veya bu görevlilerin nezareti olmadan gemiden çıkılması yasaktır. Gerekli hallerde liman başkanlığınca güvenliğin sağlanması talep edilir.

Pratika sırasında göz önüne alınacak hastalıklar

MADDE 13 – (1) Merkez görevlilerinin pratika sırasında göz önünde tutacakları bulaşıcı hastalıklar; Tüzükte belirtilen, Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen veya Bakanlıkça ve Genel Müdürlükçe duyurulan uluslararası önemi haiz halk sağlığı acil durumunu gerektiren hastalıklardır. Bir geminin içinde, hareket ettiği veya uğradığı limanlarda bu hastalıklardan herhangi biri görüldüğü takdirde gerekli sağlık tedbirleri uygulanır.

Transit pratika

MADDE 14 – (1) Yabancı limanlardan Türk Boğazlarına gelen gemiler, tonajları ve çeşitleri ayırt edilmeksizin Boğazlarda, 20/7/1936 tarihli Montreux Boğazlar Rejimine İlişkin Olarak İmzalanan Sözleşmenin 3 üncü maddesinde belirtilen sağlık kontrol işlemini yaptırmak ve transit pratika almak zorundadır.

(2) Boğazlardan transit geçen geminin yedeğinde ticaret kastı ile çekilen her türlü deniz aracı transit pratika işlemine tabidir.

Karantina işaretlerinin kullanımı

MADDE 15 – (1) Yabancı limanlardan limanlarımıza gelen ve henüz serbest pratika almamış bulunan gemilerin tamamı ile herhangi bir sebeple limanlara sığınan ve kara ile ihtilat etmek isteyen gemiler gündüzleri ön taraftaki direğin iyi görünecek bir yerine uluslararası işaret kitabının gösterdiği ölçüde karantina işareti (Q) harf bayrağı olan sarı bayrağı çekerler. Geceleri ise her taraftan görülecek şekilde ve aralarında iki metre uzaklık bulunan, açık vaziyette üstte kırmızı altta beyaz ışıktan oluşan işaretleri kullanırlar.

(2) Gündüzleri sarı bayrağı inmemiş, geceleri de kırmızı beyaz ışıkları söndürülmemiş gemilerle ihtilat edilmesi yasaktır. Hiçbir nakil vasıtası bu gemilere yanaşamaz ve bağlayamaz. Serbest pratika almayan bir gemi kendiliğinden ihtilat eylediği takdirde bu hareketten doğacak kanuni sorumluluk serbest pratika almadığı halde ihtilata rıza gösteren gemi kaptanına aittir.

(3) Türk Boğazlarını transit geçecek gemiler ön direklerinin iyi görünecek bir yerine gündüzleri uluslararası işaret kitabının gösterdiği ölçüde (T) harf bayrağını çekmek ve geceleri ise ufku her yerinden görülebilen yeşil ışık kullanmak zorundadır.

Mücbir sebeplerle limanlara sığınan gemilere yapılacak işlemler

MADDE 16 – (1) Mücbir bir sebep nedeniyle limanlara sığınan ancak liman ile ihtilat etmek istemeyen gemiler, merkezin izin ve gözetiminde, serbest pratika almaksızın 48 saat kalabilir. Bu süre içerisinde meydana gelen bir arızanın incelenmesi, onarılması için uzman veya tamirci getirilmesi, yola devam için yakıt ve kumanya ikmali yapılması, maddi veya teknik zorunlu bir ihtiyacın karşılanması için kaptan veya ilgili personelin karaya çıkması gibi durumlar geminin sağlık durumunu etkilemez.

(2) Bir limana sığınmaya mecbur olan gemilerin sağlık patentalarına gerektiğinde geminin sağlık durumunda bir değişiklik olmadığı şeklinde şerh konulur.

Sağlık tedbirleri

MADDE 17 – (1) Gemilerin mürettebatının, yolcularının, gümrüklü alan içerisinde görev yapan özel ve resmî kurum çalışanlarının Tüzükte belirtilen, Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen bulaşıcı ve salgın hastalıklarından birisine yakalandığından kuşku duyulduğu takdirde; her türlü sağlık tedbiri Genel Müdürlükçe re'sen alınır.

(2) Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen Uluslararası Önemi Haiz Halk Sağlığı Acil durumunda ilgili gemiye sağlık tedbiri uygulamak gerekirse, gemide bulunanlardan gerekli görülenler portör araştırması, tedavi, tecrit ve diğer sağlık işlemleri için en kısa sürede, yükleri ile birlikte, sağlık görevlisi gözetiminde, kimse ile temas ettirilmeden Bakanlık ve Genel Müdürlükçe belirlenen sağlık kuruluşlarına gönderilir. Bulaşık gemi, mikrop ve vektörlerden temizleninceye kadar karantina demir yerinde bekletilir.

(3) Gemilere uygulanacak sağlık tedbirleri ve bu tedbirlerin uygulanmasında merkezin sağlık görevlileri gerekli gördükleri takdirde geminin limandan çıkışına müsaade etmez ve bu amaçla yetkili makamlar ile gerekli koordinasyon sağlanır.

(4) Kesin teşhis, tedavi ve tecrit yerleri Bakanlık tarafından belirlenen yataklı tedavi kurumlarıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Merkezler Tarafından Verilecek Sağlık Belgeleri

Sağlık belgeleri

MADDE 18 – (1) Merkezler tarafından düzenlenen sağlık belgeleri; Gemi Sağlık Kontrol Sertifikası ve Gemi Sağlık Kontrolünden Muafiyet Sertifikası, İlaç ve Tıbbi Donanım Sertifikası, Uluslararası Aşı Sertifikası, Sağlık Kontrol Kartı, Yıllık Gemi Sağlık Belgesi, Yıllık Gemi Sağlık Cüzdanı, Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesi, Cenaze Nakil Belgesi, Hasta Nakil Belgesi, Personel Değişimi Belgesi ve Genel Müdürlükçe belirlenecek diğer belgelerdir.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak belgeler Genel Müdürlükçe belirlenip basımı ve dağıtımı yapılır.

İlaç ve tıbbi donanım sertifikası

MADDE 19 – (1) Gemilerde yapılan denetim sonucunda geminin, personel ve yolcuların sefer sırasındaki sağlık emniyeti açısından ilaç, tıbbi malzeme, hijyen ve eğitim konusunda yeterli olduğunu gösteren İlaç ve Tıbbi Donanım Sertifikasının süresi bir yıldır.

(2) Bu belgenin usul ve esasları, verilme şekli, işlemlerinin standardı ve muaf tutulacak gemiler Genel Müdürlükçe belirlenir ve uygulanır.

Gemi sağlık kontrol sertifikası ve gemi sağlık kontrolünden muafiyet sertifikası

MADDE 20 – (1) Gemide yapılan denetim sonucunda, Genel Müdürlükçe belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, uluslararası sözleşmelere uygun olarak Gemi Sağlık Kontrol Sertifikası/Gemi Sağlık Kontrolünden Muafiyet Sertifikası verilir. Gemi Sağlık Kontrol Sertifikası/Gemi Sağlık Kontrolünden Muafiyet Sertifikasının süresi 6 aydır.

Cenazeler için izin belgesi

MADDE 21 – (1) Deniz yolu ile nakledilecek cenazeler için belediye veya hükümet tabipliği tarafından verilen belgeler cenazenin gemiye yüklenmesinden evvel bulunduğu limandaki merkezin memurlarına veya sağlık işlerini gözeten memura gösterilerek işlem yaptırılması gereklidir.

(2) Başka ülkelerden gemi ile gömülmek üzere yurda getirilen cenazelerin bulaşıcı hastalıklar yönünden bir sakınca bulunmadığını gösteren izin belgesi merkez tarafından düzenlenir.

Aşı uygulamaları ve aşı sertifikaları

MADDE 22 – (1) Genel Müdürlükçe uygun görülen merkezlere, uluslararası seyahat eden yolculara yönelik seyahat sağlığı hizmeti sunma, aşı uygulama ve uluslararası aşı belgesi verme yönünden yetkili kılınarak seyahat sağlığı merkezi haline getirilebilir.

(2) Aşı hakkında yapılacak işlemlerin usul ve esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Seyahat sağlığı merkezlerince gemiadamlarına, yolculara, deniz işleri ile ilgili kimselere gerekli hallerde aşı tatbik edilir ve sonucunda Tüzüğe uygun aşı sertifikası verilir. Aşı sertifikalarının hekim tarafından düzenlenmesi şarttır. Ancak tabibin sorumluluğu altında yardımcı sağlık personeline de aşı uygulaması yaptırılabilir.

(3) Aşı olması zorunlu olduğu halde aşı olmaktan kaçınan kimseler hakkında usulüne uygun bir zabıt varakası tanzim edilerek ilgili Cumhuriyet Savcılığına ve mülki idare amirine bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Patenta İşlemleri

Patenta çeşitleri

MADDE 23 – (1) Usul ve esasları, verilme şekli, işlemlerinin standardı ve muaf tutulacak gemiler Genel Müdürlükçe belirlenen ve uygulanan patentalar; Sağlık Kontrol Kartı, Yıllık Gemi Sağlık Belgesi ve Yıllık Gemi Sağlık Cüzdanıdır.

(2) Yıllık gemi sağlık belgesi veya yıllık gemi sağlık cüzdanı bulunan gemiler Türk limanları arasında seyrettikleri sürece sağlık kontrol kartından muafır.

(3) Kabotaj hakkına sahip olmayan gemiler ile liman içerisinde çalışan gemiler yıllık gemi sağlık cüzdanından muafır.

Patentaların geçerli sayılması için gereken şartlar

MADDE 24 – (1) Patentanın üzerinde yapılan her türlü yazı değişiklikleri, kazıntı, silinti veya yetkili makamlarca onaylanmamış düzeltmeler geçerliliğini ortadan kaldırır.

(2) Bir geminin limandan hareketinden önce verilen sağlık kontrol kartı 48 saat geçerlidir. Düzenlendiği saatten itibaren geçerlilik süresi içinde limandan hareket etmeyen gemilerin sağlık kontrol kartı hükmünü kaybeder. Bu gemilerin hareketlerinden önce yeni sağlık kontrol kartı almaları esastır.

Bulaşık patenta ve patentasız gemiler

MADDE 25 – (1) Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen, Uluslararası Önemi Haiz Halk Sağlığı Acil durumlarından birinin bulunduğu bir limandan gelen gemiler bulaşık patentalı sayılır.

(2) Temiz olduğu halde Türk limanlarından birine gelinceye kadar gemide bu hastalıklardan birinin görülmesi sebebi ile geminin sağlık durumunda meydana gelen değişiklikler yüzünden vasıfları bozulan patentalar da bulaşık sayılır.

(3) Hiçbir patenta veya sağlık belgesine sahip olmadan Türk limanlarına gelen gemiler bulaşık patenta ile gelmiş gemiler gibi işleme tabi tutulur. Bu gemilerde gemiye ait bilgilerin incelenmesi sonunda temiz bir limandan geldiği ve geminin sağlık durumunda Uluslararası Önemi Haiz Halk Sağlığı Acil durumlarından herhangi birinin bulunmadığı anlaşıldığı takdirde serbest pratika izni verilir, aksi halde gereken sağlık tedbirleri alınır.

Yeni ve ilk defa sefere çıkacak gemilere verilecek patentalar

MADDE 26 – (1) Yeniden inşa olunan veya önceden limanın sınırları dahilinde çalışırken başka limanlara ilk defa sefer yapacak gemilere patenta verilebilmesi için gerekli sağlık denetimlerinin yapılması gerekir. Yeni olan veya ilk defa limanın sınırları haricine sefer yapacak olan geminin sahibi veya kaptanı bağlı buldukları liman başkan veya memurluklarından geminin yeni olarak inşa edildiğini ve ilk defa sefere çıkacağına dair belgeleri ibraz etmeden; liman sınırları içinde çalışırken başka limanlara sefer yapacak olan gemiler ise; resmi makamlardan alacakları belgeyi merkez memurlarına göstermeden patenta alamazlar.

Yedekte götürülen gemiler

MADDE 27 – (1) Deniz araçları, yedeğinde ticaret kastı ile çekilen kayık, yat, mavna, şat ve benzeri araçlar için de ayrıca bir patenta alırlar. Ancak bu çekilme işi kayık, mavna, şat ve yatların yeni inşa edilmiş olmasından veya enkaz halinde tamir, satılmak veya buna benzer başka bir sebeple yedekte götürüldüğü veyahut çeken geminin yüküne dahil bulunduğu gümrük ve sair resmi makamların belgeleri ile

tespit edildiği takdirde bu gibi yedeđe giren gemilerde patentaaranmaz.

(2) Kurtarma gemilerinin yedeklerinde çekilen kazazede gemiler, patentası mevcut olduğu takdirde göstermeye mecburdurlar. Bu gibi kazazede gemilerin patentasının kaybolduğu anlaşıldığı takdirde durum tespit edilerek yenipatenta verilir.

Patentaların verilmeyeceđi haller

MADDE 28 – (1) Türk limanlarından sefer açan gemilere sağlık şartlarını yerine getirmeden patentalar verilmemez. Bu gemilerin kalkışına izin verilmemesi için yetkili makamlarla gerekli koordinasyon sağlanır.

Bulaşık limanlardan gelen gemilere yapılacak işlemler

MADDE 29 – (1) Bulaşık limanlardan gelen gemilere yapılacak işlemler şunlardır:

a) Bulaşık limanlardan gelen gemilerin limanlarımızda tabi tutuldukları sağlık işlem ve tedbirlerinin patentalarını yazılması zorunludur.

b) Herhangi bir gemi, merkez tarafından tatbik edilecek sağlık tedbirini kabul etmezse, bu patentasına yazılır ve serbest pratika verilmemez.

c) Yabancı limanlardan gelen gemilerin sağlık bildirimlerinde ve patentalarında görülecek bulaşıcı hastalık açıklamaları derhal Bölge Koordinatör Tabibine ve Genel Müdürlüđe bildirilir.

Sağlık işlemlerinden istisna gemiler

MADDE 30 – (1) Aşağıdaki gemiler pratika ve patenta belgesinden istisnadır;

a) Cumhurbaşkanına tahsis olunan gemiler,

b) Türk harp gemileri ve donanmaya bağlı yardımcı gemiler,

c) Yabancı harp gemileri ve donanmalarına bağlı yardımcı gemiler,

ç) Devlet başkanları veya Türkiye Cumhuriyeti Devletini ziyarete gelen kimseleri taşıyan özel gemiler ve yatlar,

d) Ticaretle ilgili olmayıp sınırlı görevler için kullanılan kamu idarelerine veya yerel yönetimlere ait gemiler,

e) Liman sınırları içinde çalışıp başka bir limana uğramadan geri dönen her çeşit gemiler.

(2) Tüzükte belirtilen veya Dünya Sağlık Örgütü tarafından bildirilen hastalıklardan, bir bulaşıcı hastalık şüphesi ve olgusunun yakın tehdidi altında bulunulması veya bulaşıcı hastalığın ortaya çıkması hallerinde sağlık işlemlerinde herhangi bir istisna gözetilmemez.

ALTINCI BÖLÜM

Türk Boğazlarını Transit Geçmek İsteyen Gemilere Yapılacak İşlemler

Mecburi transit işlemine tabi gemiler

MADDE 31 – (1) Mecburi transit işlemine tabi gemiler şunlardır;

a) Bulaşık veya şüpheli ilan olunan limanlardan geldikleri halde limanlarımızda uygulanan sağlık tedbirlerini kabul etmeyen gemiler,

b) Sağlık şartları uygun olmayan yolcuları bulunup sağlık bakımından Türk limanlarına çıkışı mahzurlu görülen gemiler.

(2) Mecburi transit işlemine tabi tutulan gemilerin Türk Boğazlarına gelişlerinde, sağlık işlemlerini yapmakla görevli olan Çanakkale veya Büyükdere merkezleri gemi üzerinde derhal sağlık gözetimi kurmaya mecburdur. Gemi kaptanları, gemilerine merkezlerince gerektiğinde görevlendirilen sağlık personelini, geldiği yöne göre Karadeniz için Çanakkale Merkezine, Akdeniz için Büyükdere Merkezine bıraktıktan sonra yollarına devam edebilirler. Ters bir durumda sorumluluk gemi kaptanı veya acentesine aittir. Bu gibi gemiler Türk Boğazlarını sağlık gözetimi altında geçip hiçbir Türk Limanına uğrayamazlar.

(3) Mecburî transit işlemine tabi gemilerin hiçbir surette ihtilatına izin verilemez.

İsteğe bağlı transit işlemine tabi gemiler

MADDE 32 – (1) Bulaşık ve şüpheli olmayan bir limandan gelip Türk limanları ile temasında sağlık yönünden hiçbir mahzur bulunmadığı halde gemi kaptanlarının isteği ile Türk Boğazlarını transit geçmek isteyen gemiler, isteğe bağlı transit işlemine tabidir. Türk Boğazlarını isteğe bağlı transit olarak geçecek gemiler, Çanakkale veya Büyükdere Merkezlerinde sağlık denetimine tabi tutulurlar.

İsteğe bağlı transit işlemine tabi gemilerin ihtilatı

MADDE 33 – (1) Transit olarak geçmek üzere Çanakkale veya Büyükdere Merkezlerinde transit sağlık pratikası alan gemiler; Türk boğazlarında bir limana gelir veya yabancı bir limana gitmeksizin Türk boğazları dışında bir Türk limanına veya zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere İstanbul veya Çanakkale liman sahası içinde demirleyip 48 saatten fazla süre kalır, yük ve yolcu indirip bindirdiği takdirde, o limanda bulunan merkeze müracaat ederek serbest pratika almak zorundadır.

İsteğe bağlı transit işlemine tabi gemilerden karaya çıkacak veya gemiye girecek kişiler

MADDE 34 – (1) Türk boğazlarında isteğe bağlı transit işlemine tabi gemilerin, demirleme sahasında 48 saatlik süre içerisinde merkezden izin alınması kaydıyla;

a) Meydana gelen bir arızanın incelenmesini ve onarılmasını temin etmek için uzman veya tamirci getirilmesi,

b) Yola devam için yakıt ve kumanya ikmali veya arıza giderilmesi gibi maddi veya teknik zorunlu bir ihtiyacın karşılanması maksadıyla kaptan veya ilgili personelin karaya çıkması ve geminin acentelik işlemleri için acente ile temas sağlanması,

c) Transit gemi sağlık resmi ödeyerek Türk boğazlarında seyreden geminin, makine arızası, kaza ve yangın gibi mücbir sebeplerle bir Türk limanına sığınması,

ç) Ölüm, hastalık, sözleşme feshi veya izin gibi zorunlu sebeplerden dolayı, merkez tabibinin ve nöbetçi memurunun izin ve refakatinde, gerekli gemiadamı değişiminin yapılması,

hallerinde transit niteliği devam eder ve bu süreyi geçiren geminin serbest pratika alması zorunludur. Bu sürenin Trafik Kontrol Merkezince belirlenen nedenlerle uzamış olması geminin transit niteliğini etkilemez.

(2) Bu madde hükümlerine göre gemilerin transit nitelinin devam ediyor olması sağlık kontrol iş ve işlemlerinin yapılmasına engel teşkil etmez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümlerinin Uygulanması ve Yasak Olan Davranışlar

Sağlık mevzuatına uyma zorunlulukları

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine tabi olan bütün gemi yetkilileri sağlık mevzuatına uymakla yükümlüdür. Merkezin sağlık görevlileri, gemilerin sağlık mevzuatına aykırı hareket edip etmediklerini her zaman denetleyebilirler.

(2) Sağlık mevzuatına uymayan gemi yetkilileri hakkında, Gemi Sağlık Resmi Kanunu hükümlerine göre idari para cezası uygulanır. Aykırı hareketin önlenmesi veya engellenmesi için gerektiğinde liman başkanlığının müdahalesi de istenir.

Gemilere yasak davranışlar

MADDE 36 – (1) Gemilerin aşağıda gösterilen davranışlarda bulunmaları yasaktır;

- a) Limandan sağlık işlemi yaptırmadan hareket edilmesi,
- b) Sağlık işlemlerini yaptırmak üzere sağlık denetleme merkezleri önünde veya bu merkezlerin gösterdikleri yerde durulmaması,
- c) Gemide sağlık tedbirlerinin alınmaması ve ilaç, tıbbi malzeme ve ilkyardım personelinin bulundurulmaması,
- ç) Sağlık denetiminde gereken sağlık belge ve sertifikalarının bulundurulmaması ve süresinde yenilenmemesi,
- d) Yabancı bir limandan gelen bir geminin, serbest pratika almadan limana yanaşması veya herhangi bir madde alıp veya insan indirip bindirmesi,
- e) Gerçeğe uymayan sağlık bildirimini verilmesi,
- f) Hastalıkların oluşumu ve yayılmasına neden olan mikroorganizmalar ve vektörlerle ilgili önlemlerin alınmaması,
- g) Bulaşık bir limandan gelen geminin sağlık muayenesi bitip temiz pratika almadan rıhtıma yanaşması ya da sağlık denetimleri sonunda ancak bazı şartlar altında temiz pratika verilen geminin, rıhtıma yanaştıktan sonra bu şartları yerine getirmemesi,
- ğ) Bulaşık bir geminin, sağlık muayenesi bitip temiz pratika almadan limana girmesi ya da koruma yerine alınan bulaşık bir geminin, sağlık tedbirlerinin eksiksiz yerine getirilmesine karşı engeller ve güçlükler çıkarması ve temiz pratika almadan koruma yerinden hareket etmesi,
- h) Gerekli durumlarda gündüzleri geminin ön direğinde sarı karantina bayrağı ve geceleri üstte kırmızı, altta beyaz fener bulundurulmaması.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

MADDE 37 – (1) Gemi adına merkezlere verilen her türlü bilgi ve belgenin gizli tutulması esastır. Ancak bu bilgi ve belgelerin ilgili mahkemeler veya yetkili diğer resmi makamlar tarafından istenmesi halinde yetkili sağlık idare amirince onaylanmış birer suretlerinin verilmesi zorunludur.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 38 – (1) 13/5/2005 tarihli ve 25814 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sahil Sağlık Denetleme Merkezlerinde Uygulanacak Sağlık İşlemlerine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 39 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.